

Vihar Béla

Út önmagadtól

TARTALOM

Panaszom hegedűszóló	
A verssorok keresztjére	
Albérleti szerzetes	
Országúti zsoltár	
Látomás Przemyślben	
Sápadt homlokod koronája Apám	
Szomorúság verse	
Otthon korsója	
Buddha királyfi unokái	
Messzi ország	
Tanító dilemmája	
bodriarcú lacika	
Ázsiai körmenet	
Parabola a haláltól megszorítottaknak	
Pusztaság szomorúsága	
Chaplin megdicsőülése	
Török lány, magyar bimbó	
Örökkévaló banalitás	
Legenda, éjszaka	
Nausikaa	
Várlak, mikor jössz?	
Varsói jiddis színésznőhöz	
Arcképek, kedvesem világnézetének falára	
Mózes	
Assisi Ferenc	
Báruch próféta megengesztelése	
Megszakadva	
Rózsálik hajnal felé	
Világ	

Ajánlom ezeket az írásokat csendesen és ünnepélyes megilletődöttséggel örökkévaló anyámnak, a hegynek, víznek, erdőnek, mely egy napon majd visszafogad engem. Ajánlom a szép és szent óráknak, melyek eljöttek hozzám gyermekkoromtól kezdve és szemeimet látókká tették. Legyenek ezen írások szerető barátaim felé köszöntés és egyik dokumentuma a legszerencsétlenebb nemzedéknek. Ajánlom ezeket az írásokat az eljövendő nagy Parasztmagyarország elébe és vérem kétezeréves géniuszának, ki drágaköveit oly pazarul szórja az idők habjaiba. Ajánlom nagyobb hazám Európa megsomorított népei és közös kultúránknak asztalára, a széles országoknak, az összefogó kezeknek, az ajkaknak, melyek némák és mindazon keveseknek, akik a versben, e legarisztokratikusabb műfajban a természet élő részét, a dolgok meztelen lelkét keresik. Ajánlom azoknak, akik ülnek, várnak és szomjúhoznak.

Nyisd ki e lapokat és olvass el.

Vidéki Város 1933 esztendő.

Panaszom hegedűszóló

Ha nem kell senkinek, visszaadom Istennek aki adta
Legyen egyedül a fa, hulljon le ágaival együtt.
Véres pusztában összetört térdrel bukik el a gondolat.
Pedig az őserdő levelein pihentünk egykor,
együtt ettük a madárral az erdő magját,
de ahová menni akarok
megölt emberek ülnek az ajtóban sorba,
háborúban nevelt fel anyám engem a világnak,
bölcsőmre a csók bosszútól volt férges,
párnám alá kést dugtak, dajkámnak nevezték
és rajta szenderültem első álmom tejképébe
és a kilehelt méreg legyezte a mezőről homlokom ártatlan kis cipóját
kerestem is apám meleg térdét,
de szájából vér csepegett idegenben.

Hosszú nadrágot kopogtat már lábamban a csont.
Váltsátok meg a hazugság völgyéből fiatok!
Hová vigyem életem erejét, hogy igazat tegyek!
Ifjúságom álmait fel akarom írni az idő táblájára,
panaszom hegedűszóló, hol az Atyám háza?
Engem öl meg a lezuhanó kő. Nem kaptam én semmit, csak kevés mosolyt a számra
igen-nem görbe uccáján magam kísérve, temetni önmagammat
vaknak hályogával leterítve céltalanul,
mert egyedül vagy és kinek beszélsz,
erre majd arra húzza vonóját, napjait az idő,
és behúzott kapuján az estének
minden elmegy.

Az állásnélküli tekintete a messzeszálló sugár?
vagy ki boltjára a halotti redőnyt lehúzza utoljára
és a revolver mágus-szemében felcsattan a villám?
Süss ki gyermeki világosság, süss ki!
Vagy rántok egyet vállam bánatán, olyat mint a káromkodás,
aztán fütyörészve elmegyek az erdő mellett
akár a gazdátlan kutya, valami örök illat csábító fuvalma után,
bánom is én mit mondanak,
bot lesz a kezemben
talpam alatt országok filmszalagja szalad szabadon,
várnak a városok kőtemplomai,
vízesések csodálnivaló tánca,
múpaloták freskószárnyai,
álmodj Párizs! lobogj Berlin!
jön az útszéli csavargó, tömegek apostola,
relativitás kabalistája, spiritishta szent és misztikus énekes,
kinek éhes szengolyóján mint a forgó földön
meggyulladt lámpás ég: a Nihil.

A verssorok keresztjére

A verssorok keresztjére feszítem fel magamat meztelenül,
akik szánni tudtok, jöjjetek közel hozzám,
tudom a fűszáltól, az esti mező őszi pírja mesélte:
öröm a szomorúság folyosója, szomorúság meg az öröme
egyedül vagyok magamban
elment napjaimat letakarja a felhő,
falu szomorú kalapja, háztető alatt ülök, este van,
lámpánál ülnek őseim is, árva botlásaimra tekintenek
a könny csillogásának üvegén
és cselekedeteimre nincs magyarázat,
egyedülvaló az mint a sziget,
tenyeremben virágot tartok, az állatok tekintetéből téptem ki -
megállok ablakod előtt szomszéd,
egy frigyben szült testvérem vagy nékem,
legyen a te bajod az én bajom is, mint terített asztal,
bizony aki így akarta, szomorú apánk is az nagyon,
felsikít a hómezőkön, fáj ugy-e fáj?

Albérleti szerzetes

Albérleti szerzetes vagyok, egyszerű mondatokban beszélek
és nappal munkámra hajolva sokszor felemelem fejemet
mert anyám hív engem, az igaz vers ősanja, kék ég sugaras kendőjével
ki idegen világban élek távol
és szomorú vagyok az emberért meg magamért házamban
hej huszonkétéves fiatalember
a világot te sem váltod meg és meghalsz...
menekülj hát fel a csillagok ködös lépcsőjén a parttalanba
hol minden dolgok összele fúj át havazva az időn
és szentferenc-állatkáim:
ágy, szék, asztal, könyvvállvány, én nyájam
üvegből, fából és vasból,
néma testvéreim a hallgatás vályúja előtt,
dörzsöljétek homlokotok Európa eme fiához,
könyvek zsibongjátok körül őt, liliomok hajtsatok ki a hóban
és most vágyaim gyűrűje kigyúl
albérleti szerzetes álma, - a városon keresztül égő lámpás száll -
a szekrény fölött Párizs kígyózik - a variété színpadán felgördült a függöny
New-York esti fényben fürdik, tengerből kilépő nimfa meztelen teste, felhőkarcolók,
a messzi hegyek erdői mint istenek gyűlése
örökkévaló vonaton száguldok,
a pálmák gyertyaszálain keresztül a bölcsesség hajnala pirkad
úszva a pusztaságon
és az isten virágoskertje - népek - nyiladoznak, nyiladoznak,
hallok indiai énekeket, bánatosat, szomorút,
tenger erdőben ülök, elűzött királyfi és pergetem az élet értelmének olvasóját:
szabadító-szabadulás.

De köd előttem, köd utánam!
Lányok körtáncában lobogok, jókedvem fáklyája szikrázik
Spanyolország!
A kasztanyett száz csengője csörög előttem, körülöttem,
ujjaid hattyúívei között leány
és téged vonlak nászra, szerelem oldott kéréje, ha éjszaka lesz sarjú ágyamon.

Országúti zsoltár

Isten ring bennem mint a búzatenger,
vagy ősi nagy vizek.
Boldogan és tisztán pirkadok a hajnallal
és az alázat fehér törülközőjébe hajtom fejem,
mint fáradt tehén jászolba szénáért
és nem szomorkodom többé
hanem vigadozom dalaím rőzselángjai között,
hej liliomot hajt a tövis is,
homlokomon Isten láthatatlan koronájával megyek át a világon,
hegycimborámmal egymás vállára vetjük karjainkat,
fel is út, le is út!
te meg szellő fújd fel a cseresznyefák szép piros szoknyáját.

Látomás Przemyslben

Hajamat megrázza a szél és az ősz
huszonhárom éve vagyok ezen a földön tanu -
18 ezer halott között akit megöltek
apáim és bátyáim galíciai iszappal horpadt szemükben
csukaszürkében, vérrel teleszórva,
embervérrel,
18 ezer német, magyar és orosz,
Európa minden gyermekei a Rajna, Duna és Volga partjáról.
A sírok hantján Isten hegedűje sír,
könnyes csillagok hullanak,
csillagok hullanak, virágok és mezők beszélnek.
Az idők freskóját bontogatom 1914 Przemysl.
Fent
az egek boltozatának vetítővásznán, hol az ősz emészti önmagát
az idők freskójából megjelenik a felhők között
az álom-Burg!
lilaruhás püspökök füstölővel -
aranykereszt úszik, az egyház szent körmenete - száll a felhő
... az ősz monarcha piros rendjellel, Bécs császára I. Ferenc József
és egy melankólikus fej gróf Tisza István
szemüveg csillog, rőt prémruhában,
hercegek, gyárosok, diplomaták szektája - salétrommezők
pátriárkák - forradalmak - petróleumkutak -
a felhők kendője száll -

kinyílnak Oroszország steppéi mint az ősi könyv -
- a dekadens cár, II. Miklós,
szlávok parasztatyja, a téboly hófényű glóriájával
- szuronyok csillagai sütnék
és midőn a San folyónál eldördültek az ágyúk
az Isten elmenekült erről a világról -
és most a sírok alá néznek ők, az idők hekatombái alá, a rohanó felhők közül,
melyek tusakodnak mint leomló trónok és birodalmak,
sírok között állok én is és felkiáltok:
ki emeli fel az ő sápadt arcukat
meggyilkolt apáink, bátyáink sápadt arcát esős délután!
Hallom füleimmel és 18 ezer halott fülével megnagyítva a szellő síri ajkát,
jobbról és balról megalázott nemzetek énekei közelednek,
a Duna, Rajna és Volga népeinek karéneke permetezik:
katonák, katonák, keljetek fel,
katonák, katonák, keljetek fel,
nem tudunk felkelni
felkelni nem lehet
vas van a szivünkben...

Sápadt homlokod koronája Apám

Sápadt homlokod koronáján
a megalázottak koszorújával látlak Édesapám
ki halk vagy mint az igazság az ég hócsúcsain
és az idő pásztorcsillaga sugárzik ősi szakálladra,
nagy fa.
Mért alszik könny a szemedben
fekete felhő
mikor egyedül vagy és messzire tekintesz, túl azok életére
kik szolgák voltak...

(Hegyeken vándoroló bárányokat látok,
mint száz szürke templomot, lehajló gerincük,
hol a rege faorsóját pergeti isten hajából
a juhászok és parasztok ős népe
túrót és zabkenyeret törve
ezer esztendő padkáján)

Két néma szemmel kimentél a kapun
és estefelé befordultál a házba,
hónod alatt a kis kenyérrel,
életünk együgyü lámpásával...
sáros kezemben gyermekkorom karéja!
messziről látlak csak
ülsz hoválett játékaim göröngyén trónt.
Ismerem apám útját, jaj megalázzák sokszor,
főnök előtt állni csendesen
és göggyére a szegény békésen hallgat csak,
hallgat
és várja a napot, mely majd igazságot vesz érte,

fehér szemében vércsepp és bánat
mint ki válni készül örökre, hogy a falevelekkel legyen.
Húzd ki kardodat fiam apádért,
húzd ki kardodat életem bosszúálló fia!
Nincsen nekem kardom apám
mert fegyvertelenül születtem,
így járom éveimet magam is elhagyatva
míg egy napon a társadalom kövel hajít meg;
de egymás kezét fogva majd visszatérünk együtt a földhöz
és ha az elmúlás leül a partok mellé
megszűrni porainkat ujjai között
kialudt szemedben lesz-e vád számonkérni
és enyémben a sűrű hamu majd mit mond?

Szomorúság verse

Neki dőlök a falnak.
Szomorú vagyok mint a földek,
mint az erdők, mint a galambok.
A messzi pusztának jobb lenne adni magam
és mondani a halálnak,
takarj be fiatalon homokkal.
Édesanyámra gondolok.
Szememből kicsordul a könny.

Otthon korsója

Az asztalon az örökkévaló lángja lobog.
Terítve az ebéd és mi leülünk körülötte.
Az édesapám, aki a régiek útjáról hozta sokakkal a vándorló gondolatot a mi házunkba,
Debrecenbe,
hogy áldott legyen a barna kenyér is,
elsüppedt sírok szakajtója alól,
egy csipet a koldus tésztából
és a leves, hús, a tányér méhében tegyen tanuságot:
él az igazi isten, bölcs pásztorok botján az esti láng
hirdetés gyertyák lobogásában
keleti csillagok pírja felé....
Körbe rakott kalászkok vagyunk az asztal mezőjén
apám, anyám, testvérem meg én,
esteli harangszókor átkötött kéve a föld egyszerűségéig.
Gondoljunk az ucca madaraira, fáradt szárnyaikra,
az eltaszított főzelékére amiben megáll a kanál mint koldus.
Apám és Anyám!
Letakart arccal jár a sors a kert mellett.
Korsó bizony a szeretet, béke bugyog szájából.

Buddha királyfi unokái

Fekete hajadat Ázsia fonta,
téglaletők és teknőfaragók költője cigány,
csavargóvérü énekes az országútról.
Bőröd olaja ősi kenőcsből van,
a pusztai szél ellett téged vad és nyers fickó, balra a kulturától
húzd meg, húzd meg hegedűdet!
Vonódon felül a Gangesz holdja ég,
húrjaid íve Maya kékszőke fátyla
mely kikelt a csillag habjaiból
indus reggel.
Hófejű paripáid csontját betemette a homoksír,
fájdalom volt a te művészeted anyja,
ki kezedre és hegedűdre hajol Kelet regéiből.
Követ dobnak utánad? Úgy legyen!
Kóbor kutyám vissza se nézz!
Feledni ezt a világot éjszakától reggelig!
Felemelem a poharat és azt mondom:
Bor, te a földnek könnye vagy, én meg az egeknek könnye vagyok!
Holnapután halott leszek Bukarest alatt,
a tüzes égre repülőgépek írják fel lázas életem,
az Atlanti óceántól a Csendestengerig meglóbálom fejem fölött
a kétségbeesés bombalámpáját
Mezei virág, bánat! - nyílj ki a dallam kelyhéből kék virágnak
és csendeseeknek mint a hárfa könnyei, -
hej cigány a vidámság papi kórusából!
dobj lobogó fáklyát szomorúságunk rőzséjére tűzlánggá, rajta!
Ázsiai isten hegedűse!
csillogó fogsorod barbár szikrát gyújt,
előttem állasz
és a te lótuszvirágos királyatyádra gondolok én,
Gotama Buddha állt így a puszták szomorú tányérjában
és muzsikája felsírt a kövekből az egekre.

Messzi ország

Ezen a világon libát tömött anyám,
kicsiny libánk hátán ült az agyagos földön,
vasfazékban kukorica,
padlás piros kukoricája
elmúlt
az én gyermekségem messzi ország.
Udvarunk végében három akácfa borult össze egy dombon,
három öreg apó, három akácfa,
örök egy ország előtt, melyben szőke volt a hajam,
édes hét évem világított,
százhusz centiméteres termetem virágos ágacska volt,

az évek szellői becézték -
visszanézek, nem térhetek be soha.

De énekelek mint a pásztorok.

Látom egy szál ingben a napot, jószagu, nyári reggel
mosakodni a zöldkötényű patak parton,
a jókedv fehér csikói is felkeltek az alomról,
kis árkaikat siettük megnézni legelőszőr,
kedves öcsém, a nap meg én,
hármunk buksi koponyáját összedugjuk magunkásta kis árunk fölé,
hol tábort ütöttek katonáink papirosból
és zászlóját kibontotta a búrok magyar vitéze -

de hová lettek katonáink?

hová szőke hajam?

gyermekségem kapujában hasaló Bodri kutyánk hol vagy?
meleg szőröd és szemed megette a vízmosta árok ezer éve,
de én utánad nyujtom kezemet, hűséges szolgám,
ki a tulsó parton várod
gyámoltalan két urad érkeztét kicsiny fehér ingben,
hogy elébünk szaladj akkor
és nyelvedet homlokunkhoz ragaszd,
hogy örökre együtt játszassunk.

Tanító dilemmája

Valódi képed hajnalát én őrzöm meg csak,
- a legtisztább mosolyt -
és tudom, jó vagy és kedves vagy
ha már felkeltett örök anyád titkaiból a szomorú dal,
odahajlasz a dolgok felé, mint a fiatal fa
és élni akarsz,
szeretsz a melegben megbújni és mélyet aludni
a behúnyt ablaku parázs malmának duruzsoló meséjére
ami még szól elhagyott rokonaidról a tenger alatt.
Ez ősi nagy tudást örökölted a régi állatoktól,
kik megértő barátaid
az udvaron,
hogy az álomban vissza-vissza nézz,
mint távolodsz igazi hazádtól hová hiába visszatérés...
Ne félj megőriz komoly szeme jó apádnak, jó anyádnak,
tested téstái ők -
kikkel szövetség köldöke fonódott a tekintet sugaraiból
az éjjel sötét szellemei ellen.

Vajjon a tudással védekezünk e ellened
álmaidok anarchiája ellen,
kezedből a vadember csóvját kicsavarni?
Vagy Plátó vérzik el az iskolapadban,
Raffael ecsetjét törik ketté 8-12-ig

és a mózesi fény utolsót reszket egy bizonyítvány lapjain
és ime a jó polgár?
Nem hiszem.
Tanuld meg örömeinket és sírásainkat,
váltsd meg tetteidben vértanúid -
kis gyermekek! kis gyermekek!
tanítványok fehér lelkei!
minden lépés nyúlás az ismeretlenbe
és add jóistenem, gyermekek égi királya,
legyen életem a fatál,
melyből mint a galambok csipegetik az áldás morzsáját.

bodriarcú lacika

Világosságot gyujtott a nap az osztályban,
a bútoron, az éhes fejecskék hajszálsugarán,
mint régen a szabad törzsi gyűlésben,
most iskolában.
Arcotok ablakain át éveim mögül harangszót hallok,
még nem tudjátok kicsinykék, hamuszínü bimbók a fán,
hogymi is csak állunk
és bodriarcú lacika majd egy napon elfelejt mosolyogni
a játék festékszeme pedig megfagyottan száz városon is túl tekint
az ujjak rácsa közül,
az unalom kamaszbánata közül.

Most nedves borjúszedmedben fűszagu kép
a primitívek ecsetjével minden
ahogy furulyája cifra szaván dallam mosolyog a pásztor ajkáról
és az indiai császár színarany hintóján
elindulunk a meseváros kék kupolái felé
magam az idő országútjának pora lábaitok alatt -
mindannyiotok apja, szeretlek.
Csak a harmincas cipő halott tarlóra ne masirozzon,
kinyitom kalitkám és sohsem szálltok vissza,
ki szedi fel az eldobott ceruzát, a teli irkát,
romjait az időnek, -
mindenek kezdetén tiszták mint a könnycsepp
és komolyak,
kis táskás gyerekek, drága gyöngyeim

Ázsiai körmenet

Mikor már este lesz, az árnyék sima kigyója tovasuhog,
csend...
az elsötétülés keselyüi röpködnek, hangjuk vijjogó kardjait
a némaság véres szemébe szúrják,
a tébolydák lámpái húnynak gúnyos sugarat.

A világosság sötétségbe pereg
és az alkony királya szól nekünk,
Századunk kínja vonaglik. Gyermekek, gyermekek hol vagytok
sírások hallom.

Fekete láng
mint a méreg és ítélet emelkedik valahonnan
lelkem kapuit kopogtatják...
A föld sípjai sírnak.
Százezer esztendeje elindult a Bárány egyes-egyedül pásztor nélkül...
Ki takarítja be hitünk szérűjét?
Ázsia templomaiban
a varázsló szemének hályogán kékgőz jelenése szivárog szét
mint ezüst bogár...
A titok lezárja száját, hallgatása istenbe vész el
a lehunyó nap szerint.
A pergament égi rovásain megnyúlik a szivárgó füst.
A mágia valahol messze jár, léptei suhognak
a csillagok és szellemek mozdulatlan vizén.
Európa halottarcán kóborog a fény.
És én Ázsia diadalíveit látom imbolyogni.
Lámpákat piros és fekete üvegből.
A föld sípjai sírnak.
Apánkat kísérik haza a temetőbe.
1926.

Parabola a haláltól megszomorítottaknak

1. Az elmúlás leült a vizek partján és a szeretettől és a fájdalomtól sírt nagyon, mint isten ősszel hajnalon mikor átvonul ezen a földön betakarni a megszomorított mezőt és könnyei fübe hullanak;
2. a virágok ölébe kúsztak, a fák betakarták haját és behintették a harmat koronájával, a csillagok érette mosolyogtak, az elfáradt özek elszunnyadtak melle bimbóján...
3. lábainál kicsiny bogárkák teste, a hűséges kutyák és vad farkasok minden csontjai.....
4. csak a temető sírjaiból hallatszott a számonkérés, akiknek a haja poros és szemük kialudott félelmetes éjjel....
5. miért poros a mi hajunk, miért aludott ki a mi szemünk, haza akarunk menni, de nem lehet...
6. és csendes dalolással így felelt nekik.....
az örökkévalóság kínját vettem magamra helyettetek...
a szeretet is belőlem született, az én lányom...

7. művészet és tudás, szerelem és szépség időtlenül kering
mélységem felett mint madár lángok körül, hogy elégjen...
8. éjjel én vagyok az a sötétség, ki leborulok fátyolomban e földre...
és siratom akik hajnalra már vélem lesznek...
9. hogy legyen értelem ennek a világnak...
hogy céljaidat, mint a bárányokat tereld magad előtt a sírig...
és azután pásztor leteszed botodat...
10. mondod legyen béke...
11. és leszen alázat...
12. töröld fel könnyeidet ámen így kellett lenni...

Pusztaság szomorúsága

Falvak alszanak a hóban,
fehércsillagú havas pusztá szomorkodik, a szüzesség hókoronája szikrázik
a holdbolygótól.
A toronyban karácsonyra csilingelnek.
Mikulás hősüvegét szemébe húzza.
Szlávhóvirág nyílik a halálcsendes havasokon.
A parasztok találkoztak Télapóval bent az erdőben.
A titok lehúnyja pilláját, pusztaság szomorúsága
messze pedig lobog a csillag, mint sír előtt a könnyes szem.
Jégábrák rajzaiban orosz hegedűhúr felsiklik.
Pásztorleány nyisd ki ajtódát!
pásztorleány nyisd ki ajtódát!
Áldassék az az Isten ki szeretettel köszönt bennünket,
hópusztaság szomorúsága ámen.

Chaplin megdicsőülése

Újsághír 1927 március: Chaplin megőrült.

Együgyü jó gyermek, emberfia Chaplin!
Vége van ugy-e a táncnak, a mókából ime mi lett.
Ki mondta először, mindenünk játék és csak a gyermek tudja egyedül?
- Találkoztam valakivel és azóta nem süt fel a nap -
szólott Chaplin.

Sötét rácsaira a tébolydának, szállj oda kicsike madárka
és mondd el, így van ez...
hétszer áll meg az ember, míg az utolsó útig elérkezik vala
és este van az egész földön...
Botocska, botocska, szegénynek botocskája, de nem a bankáré,
kivirúl e a száraz kóró,
beheged e a haldoklók sebe,
bárányok barátja, emberfia Chaplin,

bánat az anyja és halála szabadulás, mint patak a falu alatt
e kis föld mozijaiban majd szólnak:

Né! Chaplin sir! Talán tévedett!!

ime az ember.

Könnyedet kezükön viszik a jók Hollywoodtól messzire
és a csendes tengerbe görgetik...

Chaplin.

Szomorú cipőjéből virágok nyílnak ki,
lyukas könyökét megfoldszák a galambok,
de szeme csak a világtalan partokon nyugszik,
ahol hamu van és sötét van.

Nyitott koporsót visznek a népek hátaikon,
nyitott koporsóban meztelen halott fekszik,
sárga mint rejtélyes kegyszer.

Csillagsugár lebegi arcát.

Boldog aki már túl van és leróta adóját, napjait.

Vágyainak hamujában ül már és abba takarja fejét.

Messze tőle az élet, mint tenger alá bevilágít a város
és képe összefolyik

kő a házzal, fa az emberrel és a porral,

de ugyan mindegy az,

jaj a hiábavalóság estéje rám kopogott!

az emlék is elszálló fűthöz hasonló,

távolbavesző vonat hagyott maga után...

Török lány, magyar bimbó

Az anyafaj testéből kigöngyölödtünk, mint a hegycsúcsok
réges-régen...

Éhes volt a te apád és átkelt a hegyeken

le is ereszkedett ökrével és szekerével a völgybe

merre felé a rege útja piroslott...

Ballagott apám is a pusztán - dúdolt e nem emlékszem -

jámbor báránya megett a holdsugaras fűszálon

- így az anyafaj testéből -

Láthatod összefutnak a sors átlói,

hej vérrel rajzolt cikk-cakk ez,

találkoztunk ebben a században is,

e földre vezette az idő és a végzet csillaglámpája apánkat,

az ökörhajtót meg a pásztort,

hogy ezen országnak nemzenek gyerekeket...

szőke a Tisza vize - szőke!

Lovas mongolok lánya vagy

csikón szült meg anyád,

kissé árja is, tejfehér mandula tekintettel,

hány faj szőtte nemzedékek szövőszékein sejtjeid testöltözetét
altájhegy hókoszorú, hajnalfénnyel szád ékszerén.

Népem ablakán betekintettél e már?
Értesz e engem? Egyedüli fát a pusztán?
Víz találkozott a porral és szülte az embert.
Ember nemzette Sémét és az ő gyermekeit,
szatócsot, korcsmárost, alkalmazottat,
én vagyok a fiú, tenyérbe hajtott homlok,
szegény héber megoldott sarúval,
hamuba sült pogácsát süttöt anyám nékem
és elengedett estefelé a hét világnak...
Így valamikor is Harun al Rasid udvarában láttalak utoljára,
a kalifa csipketermében lejtetted lépésed tiktakját életem óráján
mikor is betellett idő,
szakálla rőt bolyhaival megjelent az ivri herceg Kanaánból,
a fűszerek hazájából
és szolgáljaival együtt hétszer érintette a földet...
Jóízűen mosolygott mint egy arab betű,
Izlam oldalbordája, Harun al Rasid
és tarka habtollal cirógatta testét sok kávészagú szerecsen turbánban
- ó bagdadi cipó! Bagdad kalifája! Uram! -
Bókjaim rokokó tortáját de odavágnám a táncoló szökőkúthoz
és fordulnék már feléd urad mohamedán humora elől,
ázsiai házakban élő asszonyi búzakenyér
és pillád függőnye elé állnék, a sűrű kalászsálhoz
- arab homokban ültettek harcosok?
Indiában ringatott a halálszellő?
Jöjj ki este!
Az őrtüzek kigyúltak itt is, ott is...
a hold bárkájából figyelem lépteid suhogását
és ne feledd el,
unokámban várlak.

Örökkévaló banalitás

Gondolataimban virágos inda vagy,
álmaim is tőled illatosak
ősi virágok fakadásától,
mosolyodban pedig eljő a dal és mint lepke
körüllengi ajkad kelyhét.

Éjhajú asszony!
bocsássátok őt át a hét ajtón,
hogy az én országomba vezessem.

Gyere velem országomba, a hegyekről pásztordal bűg,
zöld mező, kék ég, szegénységem jókedvű királysága!
intésemre meggyújtom körülöttem költészetem égő körét
és lábainkhoz leülnek majd a városok meg a felhők
és megsimogatjuk őket mint a bárányokat,
lemutatok a völgybe: a mezők titka is bennünk van,
íme Nápolyból keringő kél -

és hugaid, a meztelen csillagok az éj tengeréből
reszketve kilépnek a sötét partra és téged keresnek -
Párizs fényét mint gyöngysort nyakadba akasztom
és ünnepelek!
látlak a világosságban és mondom csendesen,
az igaz dolgok a te testvéreid,
áldj meg önmagaddal,
nyújts felém fehér kenyeret, jóságodat,
arcod ékírását fejtsd meg nékem,
hajad, szemed és homlokod szimbólumát,
rólad álmodtak már az ősi erdők
és ezer évek tüze formálta kezdettől az idők lombikjában tagjaid,
éretted ölelkeztek össze a sugarak,
nem is magadé vagy,
csontjaidban törvények lávája forr,
a réten rövid ingben fut a tavasz
nem látod e isten izzó ércújját parancsra nyújtja -
virág, virág felszedlek,
virág, virág hullj le...

Legenda, éjszaka

Éjszaka felébredtem.
A levegő titkos folyója ömlött a kitárt ablakon
a világ nyitott szájú forrásából, melyről elgördült a kő.
Az ég gyöngyházfényben lövelt.
És akkor láttam az ég mélységében egy csillagot imbolyogni egyedül.
Valahonnan Ceylon felől közeledett országunkhoz
hol rizsföldek suhognak és sötét kulik énekelnek az emberi fájdalomról.
Nem csillag ez! - hajó!
küzd a tengerrel, véres lámpásai lobognak.
Ne aludj városom, felénk közeleg ködös évezredekben.
Elszánt vándorok az utasai, kik elmentek egyszer hajóikkal e földről
mikor még őseink éltek.
Szomorúság volt az emberek között és ők azt mondták:
neki megyünk ennek a távoli birodalomnak, a tengernek,
aminek a neve Kéklő Egek,
a holdontúli országokban is fogunk járni
és megmártjuk korsónkat a sugarak kútjában
hogyan hozzuk a világ végéig...

Nausikaa

Belőled akarok olvasni, a harmatból, a mosolyból, mozdulataid íveiből,
a felemelt kar és lehulló pillák
misztikus
szimbólumából.

Mosolyodban megértem Plató álmát,
a keleti vándorok arcán a révületet...
a te hőszinű ujjaid melankóliája zenéből szűrődött össze
mely a vizek felett sír...

Ismeretlen ország lelkében lobog profilod e raffinált sugarakban
amint balról jobbra fordulsz
és vissza adsz magamnak,
rajongók és türelmetlenek lelkének kulcsa vagy,
pohár és fű a te szerelmes hugaid,
jöjj el hozzám,
téged várnak az én könyveim,
lapozz bennök:

- Homeros és a leány -

csókold fel a betűket tekinteted holdjával,

Nausikaa, Nausikaa kend be friss olajjal az én testem...

Várlak, mikor jössz?

Ősrejtélyek

vannak írva arcodra és tested íveire,
pillád sötétségébe, mosolyod hamvába.

A tisztaság lehullatja havát a mezőkre;
minden értelmé ugyanegy és titkod áll előtte őrt,
még a fűszálban is, amint megmoccan a sejt szemérme.

Az anyaság búzaegyszerűsége álmodik beszéded selymére hímezve,
mesék és legendák ujja lehelte rá.

A világ sárga fénye, mint csillagsugár átszűrődik a méhen
a foganó gyermek arcára

úgy mint a tiszta méz mélyöblű fából csorog ki.

Vágyam komoly mint a templom köve.

Várlak, mikor jössz?

Ne késlekedj kedvesem, esteledik.

Az őszelidség szőke kenyéréből ajándékozz meg.

Bizony.

Az idő szűrőjén perc és perc folyik, elhull mint zászló a sötéttségben.

Lánytekintet legördül és megadja magát aminek lenni kell por, por, por.

Varsói jiddis színésznőhöz

Jiddis géniusz Mirjam.

Varsó.

szülte a gettó rézmenórája alatt,

barcheszt gyúrtak asszonyok

és az írásmagyarázók kinyitották a könyvet.

Különös nyelvedben talmudisták és halászok muzsikája száll

rétek, templomok, pogromok, pópák és régi városok felett,

melankólikus csengők sírnak

a Szármata pusztán

apád szakállja is a szláv üst felé hajlott, ázsiai parasztok gyűrűjében -

jid és lovacska, - isten elfáradt galambszárnyai...

Gyöngybetűs kommentárok és halavány virágok kertjében játszottad gyermekséged

míg túlléptél a zsinagógán és szüleid házain

Goethe és Balsém leánya lenni fekete sémi szemekkel,

vágyakkal,

átokkal,

Európával,

engedd megáldanom kosztümöd párizsi csíkját,

messzi vőlegényed vagyok én, számon idegen pecsét,

állok az utcán és arcodat keresem,

vedd észre a csillagot homlokomon,

engedj több lenni járókelőnél

hiszen te vagy az én menyasszonyom, az időtől eljegyzett, igazi,

ajándékokat hozok néked,

lehettem e lábad elé,

mért vagyok eldobatva,

mért vagyok eldobatva, hol lelked fehér sugárból vetkezik.

Arcképek, kedvesem világnézetének falára

Mózes

.... és a hegy tetején látta, hogy ebbe az országba nem mehet soha.
Rátámaszkodott botjára és gondolkodott.
Bárcsak ama Nílusnak vetett volna az én anyám.
Megöltem az egyiptomit, hadba szálltam Pharaó ellen,
az ő szekerei ellen
és Jiszaél népe átokkal kövezett meg.
A te lobogód
hordják tűzoszlopok,
királyságod trónját felhőoszlopok tartják,
de ki sirat meg engemet.
Tisztátalanok lábaim a pusztaság porától,
nem tapod a fűre mely megígértetett az Atyáknak.
És a juhok közül elhívott engem fel háborúra.
Mert vágyai temetik el az embert. Borítva rá nagy követ.
Kiáltanak már a sátorok:
 Halld Jiszaél meghalt a pásztor!
én meg az éjjel közepében elhagylak,
vissza a sivatagba megyek én, hol negyven évig jártam körbe
és a szél összefűjt mindent -
Nádasok Tengere nyisd meg kapuidat
ki ifjúságom botjával ütöttem reád akkor -
homok angyala kelj fel az égig vörös kristályszárnyaddal betakarni,
Sináj sziklájához dőlök és sírok, Isten visszakérte sugarait.
Mizraimnak fordulok éjjel közepében hová bűneim hívnak fennszóval
és a magtárfalak tövébe ülök le majd elszakadt sarúval,
apám csontjai fölé, ki elaludott szolgaságban.
És ha eljönnek éjjel a csillagok miriádjai varázslatos tüzekben,
hogy visszakérjék titkomat amit halálig tudok az égtől,
hétszer meg hétszer kérdezem akkor a vizet:
Nílus! Nílus! Miért nem eresztettél,
miért kérsz vissza a megszabadulás gyékénykosarából?

Assisi Ferenc

Virágok, töletek kérek egy verset Ferencről.
Virágom, kék virágom, adj egy verset Ferencről.
Adok verset Béla pajtás, csilingeljen Ferencről.
 Jobb kezemben farkasok legelnek,
 bal kezemben csupa erdő,
jobb kéz felé, bal kéz felé, fejem fölött Atyám és nagy sugarak,

kinyitom szememet és mindenek az ő köszöntését lengetik arcomba
s a szelid mezőnek táplálékul szórom a bölcsesség egyszerű magvait
szivemből és ujjaimból.

Jertek folyók halai játszani, jertek ti madárcák is,
jertek kis gyerekek, szél, fa, város,
a virágok láncba fonódnak és forognak körülöttünk,
szólok az égnek is: kék kendő, kékülj, színesedj!
nap hajnalán rózsás kerted láttam virulni
és jókedvem fáján éretten függ már almám.
Isten, olyan vagy mint a csengetyűhang a völgyből,
száll szél szárnyain
irgalmad harmata pereg kertjeinkre és az alkonyat hegedűjéből egy húr sír.
Engedd megölelnem a szenvedést,
a te teremtményeid millióit,

 a betegeket, elítélteket és kiknek a szemét ellepi a könny,
menjek el az állatokhoz is és mondjam nekik akkor:

Te tehén. Milyen jó szagod van

2 szemed és 4 lábad van neked

és vagy a te homlokod csontból.

Reggeltől estig a kemény földet szántod

és elfárad a te bőröd

és már nem is tudsz beszélni, csak hallgatsz ha szólok

és a te fejedet sokáig verik ostorral,

- pedig te olyan vagy mint én -

Én vagyok Ferenc, az együgyű, Assisi városából,

hold az én szőke húgom, nap az én bátyám, középén meg én állok.

Báruch próféta megengesztelése

Lásd kedvesem ez a kép is a tiéd,

higgyünk hát istenben,

ki a kémiában és a szeretetben kinyilatkozik.

Egy ember jár a XVII. század árnyékában,

fekete köpenye és zsidó szeme van,

így szólván, látott Báruch:

sylogizmusból fonjatok lajtorját,

ki éri fel a csúcsot, de bennem kél fel a nap, mint mondva van

- a dolgokba belezárta önmagát

leereszkedett a kalászkok csövében, a kankalinban jókedve bukfencet vet

felhőkben óriási álmait gyúrja,

köveket, cselekedeteket, csillagokat és erdőket egy fonálra fűzte:

önmagára -

ez az isten hétszer meg hetvenhétszer Amszterdam

és akinek a neve Törvény!

a tengerek is őt kiáltják, Észak, Dél kara,

érette öntözik a vér forró esői tested rekeszeit,

benne moccan a mag, lombikja minden születésnek,

felemelte oltárát a hegyek áldozati púpjaiban
és följük csillagok íveit égő koszorúnak,
meghordozza az évszakok zászlóit,
az eldobott kőben és a történelemben időtlen művét rendezi...
.....ülök házamnak lépcsőjén
fogoly vagyok míg meghalok
az én időm az anyák méhében vár
és arcomba köpnek.

Megszakadva

A hiúság keresztfáján hanykolódom,
husomban szeg ég
és a csillagok egymásba harapnak, mint a kígyók,
kiáltanék: hagyjatok el háborúk, én a béke embere vagyok
kiáltanék, ha hallatszana;
szabadulás istene oldj meg engem,
csillapítsd le a tengert,
bocsáss el a próbából -
még magammal sem vagyok tisztában
és avval sem hogy milyen ember legyek
úgy lehet, hogy abba hagyom az írást is
és egy délután az utcán csak úgy magam elé mondom majd
porosan és egykedvűen
minek élek én...
és akkor le fogok ülni egy padra
és azt fogom mondani:
jobb a fának, mert az hallgat,
de én belülről ítéltem el
Éli Éli lama azavtani.

Rózsálik hajnal felé

A Hajnal rózsás combjai között megszületett szilaj fia a Nap.
Isten jó nagyot kacagott és lőn reggel.
Én meg felpattantam fekhelyemről és kijöttem barangolni
a folyó ösvényes partjára,
az ég színeké tányérjába belemártották a fák lombecsetjüket
és kövér felhőket festettek.
Látom a nádas ujjongó vonaglását
víz és szél, szél és fű fiatal szerelmét szállni a puszták felett
kiterjesztett szárnyal -
Isten képeskönyve világ!
Ballagok a parton (most váltottam tiszta inget)
lépésem belesüpped a fűbe - egy-kettő -
kis lepke, repülő szírom, cicázz erre!
egy-kettő -

nádak zászlói intenek, a folyócska csengője csilingel
én meg csak vidáman járok, kelek
és lépteim ritmusába - hallom - lassan megerősödve
beleszövődik jobbról és balról két-két barátságos lépés,
azután megyünk a part mellett hallgatagon és hárman,
fürtjeinkben bujócskázik a szellő,
terüljasztalka a békességünk,
lépteink dobognak mint a szív -
Anyám nékem a világ, kísérom a két öreg bölcs, Homeros és Witmann
tudják, hogy szeretem őket,
kankalinkoszorút fonok sárga hajukba,
és pálcát török kezükbe.

Világ

Jó reggelt anyám kertje virágok -
így köszönök házunk ajtajából reggelente,
mikor az éjszaka karjaiból kibontakozik a mézes erdő
és a fák izmos csipője harmatos a szerelemtől.
Jertek felém mennyasszonyaim, lila, kék és fehér szűzek,
szellő csengetyűi, halk táncra lengők, virágok, kedveseim.
A barázdán túl átsétálok köztetek és ezen a világon, mely tíz lépés anyám álmaiból.
Lehunyor szememet, vállamra illatból szőtt köntös borul
és íme már a kínai porcellánvároskák között vagyok,
újjammal illegetem a levegőt,
sétálva gyapjas fa alatt, bölcs mandarinokkal elmélkedem
és a kecses petónia élémtípeg kék teáscsészével
csingiling
csingiling, most kedvesem illatos válla vagy,
gésák válla liliomszál.
Sötét bimbók között körbe, Karmel-hegyén járok,
lelkem fogom meg a szíromban, mellem összeszorul -
most egyetemi előadást tartok,
ezer ember hallgat engem,
beszédem felszáll, mint madár és kiterjeszti szárnyait -
hallom a láthatatlan tenger mélyéből a vágyódás hárfakarát
a béke szőke lángja ég
egy ősi csillagon most álmodja a teremtés legelső virágait
és így mesélek,
mondom:
mikor kezdődött az idő történt varázslat,
az igazság a sejtek fátyolába fődte el magát
és akkor rám mutattak: ez ember,
ennek meg neve virág.
Én elfödöm a fátyolt anyám kertje
és elveszett testvéreim megtalálom...
... de aztán látom házunk ablakát,
látom megnöttem és harcolnom kell e világot estig
és semmi sem változik.